

SÜLEYMAN ABDULLA

ATƏSLƏ SU ARASINDA

Mən daha heç nəyə heyrət etmərəm,
Mən daha heç nəyə mat qalmaram, yox...
Bağrı çatlamağı gördüm lap çoxdan,
Mən daha ürəyi çat qalmaram, yox...

Özümün bəlamı bəslədim özüm,
Ölümlə oynadım bir az şadlanım.
Tonqal qalamışdım alovu ərşdə,
Arzum su olanda üstədən atlanım.

Harda alov vardı, su vardı harda,
Atəşə tutulan yol sudan keçib.
Gözümü qırdılar bəd yuxularda,
Bir də ayıldım ki, qorxudan keçib.

Odla oynamaqmış ən çətin peşə,
Özün bilirsen ki, suda tüstü nə...
Bir su içimində düşdük atəşə
Çevrildi torpağın altı üstünə.

Yanğıya düşəndə su istər canın,
Vallah, doğru çıxdı elə sən bilən.
Elə atəş imiş, elə su imiş,
Cəhənnəm deyilən, cənnət deyilən.

Çətin ki, bu odu sudan qurtarım,
Yox, oddan suyacan yol qət etmərəm.
O qədər iş var ki, mat qalınası,
Mən daha heç nəyə heyrət etmərəm.

BİR QIŞ GÜNÜ AYRILIQ

Biz səninlə ayrılmışdıq qışın ortası,
Ara soyuq, hava şaxta, barmaqların buz.
Üzü yola dayanmışdı tərs dönən cığır,
Qar dənəsi kirpiyində deyilmiş ulduz.

Susmağından bəlli idi tale düşüb çaş,
Düyün vurub bağlamışdı bəxtə cin yolu.
Ağır idi, sürüşkəndi izin düşən daş,
Ürəyinin ətəyindən tökmədin yolu.

Kəsilməmişdi buz üstündə soyuğun səsi,
Donmuş külək nəfəsini dərirədi çətin.
Küçə boyu sürünürdü qəmin kölgəsi,
Kürəyində qıvrılırdı ağır heyrətin.

Titrəyirdi bəyazlıqdan göy üzü zağ-zağ,
Ümidimin inamı az, kədəri dərin...
Qar altında gecələdi güvəndiyim dağ,
Ağlayırdım sən gününə aysberqlərin.

Qayıdırdım ətəyindən əlim uzun...
nə günə dönüm?
Kimdi düzən bu daşları önə, bilmədim!
Bircə kəlmə:- qayıt,- dedin,- gözüne dönüm,
Yox, üşüyən gözlərinə dönə bilmədim.

O QƏDƏRDI Kİ...

Bu da təzə ilin köhnə it günü,
Həzz alan xaltadan o qədərki ki...
Hamı eyni ömür yaşamır, ey dost,
Başqa cür, yal dadan o qədərki ki...

Bu fani dünyaya güvəndik hədə, bir
üzü ağrıyımış, bir üzü kədər,
Bizə zəhər oldu ölənə qədər,
Həyatı bal dadan o qədərki ki...

Pisdi arzuların dönməsi suya,
Çətin ki, adamı hər adam duya...
Guya yaşayırdıq...
guya da...
guya,
Özünü aldadan o qədərki ki...

BİZİ

Qərib uzaqlara çatmaz səsimiz,
Anlamaz doğmalar, yaxınlar bizi.
Zaman lağımında varmış burulğan,
Çırpdı dağa-daşa axınlar bizi.

Yoxa yuvarladıq ümidi vardan,
Çatmadı əlimiz haqqa yerində.
Çıxdıq tale adlı macəralardan,
Batdıq məcraların lıqqa yerində.

Mənə nə gərəkdir?...
bircə şüa nur...
Niyə qınayım ki, dost-tanışları?!
Hər işin doğrusu eybəcər olur,
Amma, gözəl olur aldanişları.

YOL SÖHBƏTİ

Bezəndə canına yol xofu düşər,
Nifrət eyləyərsən özün tabına.
Arada-bərədə xətlər sürüşər,
Yol rəsmi cızanda ayaqqabına.

Kölgəndən böyükmüş yolqırağı şər,
Çəkdiyən bələlər çoxdur az sənə.
Bir vaxt uğuruna qaya düzənlər,
Başını döyməyə daş qıymaz sənə.

Ən pisi odur ki, bəxt yazan susa,
Özündən küsməkdən fənası olmaz.
Bütün gedişlərə səbəb yoldusa,
Küsüb-qayıtmağın mənası olmaz.

Dərd səni əyəndə cəhd elə, tox dur,
Son sevda rəqsini qu sayaq istə.
Bu həyat deyilən xəyalsız olmur,
Hərdən ilğımı da su sayaq istə.

Ən böyük arzunu yola fəda et,
Haqqa qovuşmaqdı ən ulu, ümdə...
Ədalət dediyin son addımdı, get,
Əbədi rahatlıq vardır ölümdə.

Hardasa bir qırıq inamı da var,
Edam kürsüsünə özü çıxanın.
Nağıl oxumasın humanitarlar,
Dərsi dəqiq olur gözü çıxanın.

APARDI

Elə istəyirdim gec qocalmağı,
Alıb gəncliyimi illər apardı.
Elə qaraldı ki, bir axşam çağı,
Gözümün nurunu lillər apardı.

Kimdi ovçu deyən əli yalına,
Qaçıb urcah oldum haqqın lalına.
İnandım yalanın aldan alınə,
Acıya şipşirin dillər apardı.

Yıxıldı sütunum, aşdı dayağım,
Coşdum ya ağlayım, çaşdım ya yağım...
Yaşdı ayaqqabım, nəmli ayağım,
Çat-çat dabanımı gillər apardı.

Üfükü boyayan qürubdur sarı,
Səhrada yovşanı, zirvədə qarı...
Ömrün payızında umduğum barı,
Külək xəşəm etdi, yellər apardı.

Sən də qınayarsan bu dili bədi,
Bağ nədi, bağça nə, bar-bəhər nədi...
Bir ağac əkmışdim "qızıl əhmədi",
Dolular xıncıdı, sellər apardı.

El dərdi çəkənin adı nərdimi,
Qalsa xeyirdimi, ölsə şərdimi...
Dəli də olmadım çəksin dərdimi,
Ağlımı, huşumu ellər apardı.

Solda sevgi imiş, ötdük sağından,
Canım tabdan oldu, gözüm yağından.
Yolum keçmədi ki, bəxtin ağından,
Saçın qarasını tellər apardı.

Bu geniş dünyada düşdüm hey dara,
Yetmədi nə ömrüm, nə əlim vara.
Mən ki, varmaz idim müəmmalara,
Fitnələr yönəltdi, fellər apardı.

Mən yerə sığmadım, göyəmi sığım,
Verməz ətəyini yapışam Şıxım...
Elə yuxudu ki, ayılmadığım,
Alıb qulağına fillər apardı.

YADASALMA

(Dostum, Qarabağ qazisi
BƏHRUZ MƏMMƏDOVA)

Bizim xatirələr nağıla sığmaz,
Danışsan dil yanar, dodaq odlanır.
Dilin söylədiyi ağıla sığmaz,
Ürək heç, adam heç... lap dağ odlanır.

Üzünü çevirmə uşaq tərəfə,
Qorxacaq...
üzündə meydin rəngi var.
Mərmi kirpiyini qırpmə, hər dəfə,
Səngər gözlərindən cəsədlər çıxar.

Tuşlama heç kimə avtomat əli,
Nə qədər meydin var tətik səsinde.
Ciyərin yanırsa qan var içməli,
Hər can bir bulaqdır "qrad"lı tində.

Acı gülüşündən tank oda düşər,
Bu top mərmisidir...
futbol oynama.
Mina çəkmələrin ofsayda düşər,
Uçar göy qarıya qıç...
qol...
oynama!

Qumquman qan dolu...
məst etmiş səni,
Sarılan bombadır düşmənin yarası.
Düşmənin başına sıx, hirs gülləni,
Üzük tax, partlasın əl qumbarası.

Sənin yağışın da qırmızı yağar,
Soğular gözünün çanağında qan.
Nə ağ çay, nə qara...
Axar qan, axar,
Nə danışan yatar, nə qulaq asan.

... Nolar, o günləri yada salma... yox,
Yaddaşa qəlpələr, huşa çat düşər.
Bizim nağıllarda göydən alma, yox,
Allah göstərməsin, raket - zad düşər...

VƏTƏN EŞQİ

Uzun yol gedəcək hələ nəfəsin,
Ürəyin ağzına gələne kimi.
Lüllədən sivişən güllədi ölüm,
Eşq dolu qəlbini dələne kimi.

Qızaran dan yeri isti, dayanma,
Burdan o yanısı sidi, dayanma,
Canın soyuması pisdi, dayanma,
Daşı o sevgini bələne kimi.

Qaşıqla ölçülür igidin qanı...
Biz vətən çağırıdığımız torpaq olanı.
Yellərdə sovrulub gözə dolanı,
Təpərsən yarana hələ, nə kimi...

Biz ki, tanıyırdıq bir Vətən səni,
Çoxdan tərki edibmiş sirr bədən səni.
Ruhuna baş əyir, bax, dədənin sənin,
Üzü atabəydən lələne kimi...

BABASIZ UŞAQLARIN HEKAYƏSİ

Kənddə az uşaqlar babalı idi,
Şum əkən, ot biçən, odun doğrayan.
Deryazlı, baltalı, yabalı idi,
Kiçiyə təpinən, böyüyü sayan.

Hər yerin özünün qocaları var,
Nəsə bizim kənddə seyreklik idi.
Nəvə çağırılan lovğa uşaqlar,
Sinəsi qabarıq, burnu dik idi.

Bir azca axmaqdıq, bir azca söydük,
Arxasız uşaqlar qaba adlanır.
Bizim ki yox idi, hardan biləydik,
Əjdaha kişilər baba adlanır.

Babası qəhrəman ərköyün olar,
Bizim canımızda bir qorxu vardı.
Nə olsun, əlində zırpı çomaq var,
Cibində alyanaq alma olardı.

Nağıl quyuların devi bəs hanı,
Düşərdi gözümüz daha dərinə.
Dev baba cibindən "qızıl" almanı,
Çıxarıb verərdi nəvələrinə.

Yoxdu kimsənəmiz söyləməyə can,
Bizə konfet alan, pul verən kimdi?
Filanın babası filan-beşməkan,
Bizim ataların adı yetimdi.

Qımqıma söylərdi qadınlar hər gün,
Bayatı çəkərdi: - gedənim gələr.
Onda anlamazdıq niyə, nə üçün,
Hitleri qarğayı qarı nənələr?!

Böyüklər bilirdi kənddə kimdi kim,
Nəhəng saydığımız əslində cırmış.
Fərari deyilən söyündə bildim,
Atam atasını xatırlamırmış.

Bizim də başımız çıxarmış sirdən,
Zırpı kişilərin çoxu "qız" imiş.
Biz uşaq ağılıyla anladığ birdən,
Elə ər nənəmiz babamız imiş.

Bükük boynumuzda qaldı suçları,
Tərixin çarxını döndərəmmədik.
Nə illah elədik "nənəmuç"ları,
Baba gətirməyə göndərəmmədik.

Qanmağa başladığ biz düz-əməlli,
Dünyanın qan daman ağızı varmış.
Yarımçıq, yaralı, sağ dönən bəlli,
Kimlərin dəlilik kağızı varmış.

Sevərdim nənəmi yaxşı olanda,
Elə o özü də sevərdi məni.
Acığı tutanda, səbri dolanda,
Söyüb suvayardı müharibəni.

Mənim baba adlı getmiş kimsənəm,
Dönməyən yollarda bir qəm vardı da...
Kişi işlərinə qoşardı nənəm,
İşləyər, deyilər, dalaşardı da.

İndi atam da yox...
Bəxtədi, nə qəm ki,
Bir ömür tumara, sığala acam.
Mən özüm özümə söz vermişəm ki,
Nəvəmə ən yaxşı baba olacam.

PORTRET

Ümid dənizində batdı qayığım,
Dalğanın üstündə kürək şəkli çək.
Ustufca fırcala, ay pəssam qağa,
Rəngləri qarışdır, görək... şəkli çək!

Hər yerin qəlbitox, gözüacı var,
Kiməsə gen dünya mənə olub dar.
Mənim yıxıldığım deyildi çinar,
Bu parkın küncünə çörək şəkli çək.

Yel nədir başımdan fikir dağıda,
Dost məni tanımaz, elə yağdı da...
Tərgitdim kiməsə inanmağı da,
Gərək şübhəli çək, gərək şəkli çək.

Canımdı çəkməyən sözün çiyini,
Havadan bilirəm dərdin iyini.
Mən çoxdan itirdim qəlb dediyini,
Bacarsan sinəmə ürək şəkli çək..

SUSMAQ...

Susmaq, ağrılara üz verməməkdir,
Susmaq, - acıların dadını danmaq...
Sən ki, nə "Mətin"sən, nə də "İradə",
Yaraşmaz adama adını danmaq.

Canın inləyirsə, dilini ud, bil,
Qoyma çıxarmağa səs cıqqırını.
Bilirsən, əzab da ömürlük deyil,
Tablaş ölənəcən, kəs cıqqırını.

Tamamsa qurtardı, saati yüz qur,
Zamana güvənən saatsazdı xam.
Dünyanın tutmağa qulpu ha yoxdur,
Beşəlli yapışmaq olmur ki, adam.

Üzü bələlara yol varmaqdı Haqq,
Tufandan ötüşən yelə sığınmaz.
Təsəlli olmayıb dərdə, ağlamaq,
Adam göz yaşına belə sığınmaz.

Hamı öz vaxtında yetişir sona,
Ya qəflə-qatırda, ya atlı getsin.
Tələsən-ərinən çatır bir sona,
Uzağı, uzağı həyatdı, - getsin.

Hər zaman özünə çıxış yolu var,
Dərdinlə qol-boyun kef şəkli çəkdir.
Haray qoparmaqla keçməz dərd-azar,
Susmaq, - ağrılara üz verməməkdir.

